EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 11.8.2021
COM(2021) 469 final

2021/0263 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(Horisont Europa)

(EØS-relevant tekst)

BEGRUNDELSE

1. FORSLAGETS GENSTAND

Dette forslag vedrører afgørelsen om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg i forbindelse med den planlagte vedtagelse af Det Blandede Udvalgs afgørelse om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

2. BAGGRUND FOR FORSLAGET

2.1. EØS-aftalen

Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("EØS-aftalen") sikrer lige rettigheder og forpligtelser på det indre marked for borgere og økonomiske aktører i EØS. Den indeholder bestemmelser om medtagelse af EU-lovgivning, der dækker de fire friheder i alle 30 EØS-stater, som omfatter EU-medlemsstaterne, Norge, Island og Liechtenstein. Derudover dækker EØS-aftalen samarbejdet på andre vigtige områder såsom forskning og udvikling, uddannelse, socialpolitik, miljø, forbrugerbeskyttelse, turisme og kultur, samlet benævnt "ledsagepolitikker og horisontale politikker". Aftalen trådte i kraft den 1. januar 1994. Den Europæiske Union er sammen med dens medlemsstater part i aftalen.

2.2. Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg er ansvarligt for forvaltningen af EØS-aftalen. Det udgør et forum for udveksling af synspunkter i tilknytning til EØS-aftalens funktion. Det træffer afgørelser ved konsensus. I overensstemmelse med Lissabontraktaten er det EU-Udenrigstjenesten, der har ansvaret for at koordinere EØS-anliggender på EU's vegne.

2.3. Det Blandede EØS-Udvalgs påtænkte retsakt

Det Blandede EØS-Udvalg forventes at vedtage Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse ("den påtænkte retsakt") om ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

Formålet med den påtænkte retsakt er at udvide samarbejdet mellem de kontraherende parter i EØS-aftalen til også at omfatte EØS-EFTA-staternes deltagelse i Horisont Europa-programmet. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013[1] og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/819 af 20. maj 2021 om Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (omarbejdning)[2] skal derfor indarbejdes i EØS-aftalen.

Da Liechtenstein ikke har udtrykt interesse for at deltage i Horisont Europa, vedrører udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse kun Norge og Island.

I overensstemmelse med EU's budgetpolitik kan deltagelse i en EU-aktivitet kun finde sted, efter at det tilsvarende økonomiske bidrag er betalt. Betalingen kan imidlertid finde sted, så snart dette udkast til Rådets afgørelse er vedtaget, og EU's efterfølgende anmodning om indbetaling via Europa-Kommissionen er forelagt EØS-EFTA-staterne.

[1] EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1.
[2] EUT L 189 af 28.5.2021, s. 61.

For at dække perioden mellem den 1. januar 2021 og modtagelsen af den respektive betaling finder udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse også anvendelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2021. Anvendelsen med tilbagevirkende kraft påvirker ikke berørte personers rettigheder og forpligtelser og følger princippet om berettigede forventninger.

Den påtænkte retsakt får bindende virkning for parterne i henhold til EØS-aftalens artikel 103 og 104.

3. DEN HOLDNING, DER SKAL INDTAGES PÅ UNIONENS VEGNE

Kommissionen forelægger udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse til vedtagelse i Rådet som Unionens holdning. Kommissionen håber snarest muligt at kunne forelægge forslaget i Det Blandede EØS-Udvalg.

Indholdet og arten af det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet som bilag, går videre end det, der kan betragtes som blot en teknisk tilpasning som omhandlet i artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94. Unionens holdning skal derfor fastlægges af Rådet.

4. RETSGRUNDLAG

4.1. Proceduremæssigt retsgrundlag

4.1.1. Principper

I henhold til artikel 218, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedtager Rådet afgørelser om "fastlæggelse af, hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, når dette organ skal vedtage retsakter, der har retsvirkninger, bortset fra retsakter, der supplerer eller ændrer den institutionelle ramme for aftalen".

Begrebet "retsakter, der har retsvirkninger" omfatter retsakter, der har retsvirkninger i medfør af de folkeretlige regler, der gælder for det pågældende organ. Det omfatter også instrumenter, der ikke har bindende virkning i henhold til folkeretten, men som "vil kunne få afgørende indflydelse på indholdet af de regler, der vedtages af EU-lovgiver"[3].

4.1.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Det Blandede EØS-Udvalg er et organ, der er nedsat ved en aftale, nemlig EØS-aftalen. Den retsakt, som Det Blandede EØS-Udvalg skal vedtage, er en retsakt, der har retsvirkninger. Den påtænkte retsakt får bindende virkning i henhold til folkeretten, jf. EØS-aftalens artikel 103 og 104.

Den påtænkte retsakt supplerer eller ændrer ikke den institutionelle ramme for aftalen. Det proceduremæssige retsgrundlag for de foreslåede afgørelser er derfor artikel 218, stk. 9, i TEUF sammenholdt med artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

4.2. Materielt retsgrundlag

4.2.1. Principper

Det materielle retsgrundlag for en afgørelse i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF afhænger hovedsagelig af formålet med og indholdet af den påtænkte retsakt, hvortil der skal indtages

[3] Domstolens dom af 7. oktober 2014, Tyskland mod Rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, præmis 61-64.

en holdning på Unionens vegne. Hvis den påtænkte retsakt har et dobbelt formål eller består af to elementer, og det ene af disse formål eller elementer kan bestemmes som det primære, mens det andet kun er sekundært, skal den afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, have et enkelt materielt retsgrundlag, nemlig det, der kræves af det primære eller fremherskende formål eller element.

Hvis den påtænkte retsakt samtidigt har flere formål eller elementer, der er uadskilleligt forbundne, uden at det ene er sekundært i forhold til det andet, skal det materielle retsgrundlag for en afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, undtagelsesvis omfatte de dertil svarende forskellige retsgrundlag.

4.2.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Det materielle retsgrundlag for den foreslåede afgørelse skal svare til det materielle retsgrundlag for den EU-retsakt, der skal indarbejdes i EØS-aftalen.

"Horisont Europa-programmet" er baseret på TEUF-afsnittene om "Industri" og "Forskning, teknologisk udvikling og rummet" (artikel 173, 182, 183 og 188).

Det materielle retsgrundlag for den foreslåede afgørelse omfatter derfor følgende bestemmelser: artikel 173, stk. 3, artikel 182, stk. 1, artikel 183 og artikel 188, stk. 2, i TEUF.

4.3. Konklusion

Retsgrundlaget for de foreslåede afgørelser bør være artikel 173, stk. 3, artikel 182, stk. 1, artikel 183 og artikel 188, stk. 2, i TEUF sammenholdt med artikel 218, stk. 9, i TEUF og artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

5. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Norge og Island bidrager finansielt til Den Europæiske Unions budget. Det præcise beløb vil blive fastsat i overensstemmelse med bestemmelserne i EØS-aftalen, når dette udkast til Rådets afgørelse er vedtaget.

6. OFFENTLIGGØRELSE AF DEN PÅTÆNKTE RETSAKT

Da Det Blandede EØS-Udvalgs retsakt ændrer protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder, bør den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* efter vedtagelsen.

2021/0263 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til en ændring af protokol 31 til EØS-aftalen om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder

(Horisont Europa)

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 173, stk. 3, artikel 182, stk. 1, artikel 183 og artikel 188, stk. 2, sammenholdt med artikel 218, stk. 9,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde[4], særlig artikel 1, stk. 3,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde[5] ("EØS-aftalen") trådte i kraft den 1. januar 1994.

(2) I henhold til EØS-aftalens artikel 98 kan Det Blandede EØS-Udvalg træffe afgørelse om at ændre bl.a. protokol 31 til EØS-aftalen, som indeholder bestemmelser om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder.

(3) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695[6] skal indarbejdes i EØS-aftalen.

(4) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/819[7] skal indarbejdes i EØS-aftalen.

(5) Protokol 31 (om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder) til EØS-aftalen bør derfor ændres.

---

4 EFT L 305 af 30.11.1994, s. 6.

5 EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

6 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1).

7 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/819 af 20. maj 2021 om Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (omarbejdning) (EUT L 189 af 28.5.2021, s. 61).

(6) Den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg, bør derfor baseres på det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er gengivet i bilaget til denne afgørelse —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg til den foreslåede ændring af protokol 31 (om samarbejde på særlige områder ud over de fire friheder) til EØS-aftalen, baseres på det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand